

การสำรวจสถานภาพ ความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อการสอน
ในโปรแกรมการฝึกอบรมของธนาคารในประเทศไทย

นายพงศ์ศิษฏ์ ไทสิทธิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN

974-561-812-8

010580

I16292017

A SURVEY OF STATUS, NEEDS AND PROBLEMS CONCERNING
THE UTILIZATION OF INSTRUCTIONAL MEDIA
IN THE TRAINING PROGRAMS OF THE BANKS
IN THAILAND

Mr. Pongsit Thaisriharach

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Audio - Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสำรวจสถานการณ์ภาพ ความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อการสอน
ในโปรแกรมการฝึกอบรมของธนาคารในประเทศไทย

โดย นายพงศ์ศิษฏ์ ไทยสีหราช

ภาควิชา โสตร์ทัศน์ศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรุณี สีสลาพฤกษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สมชาย งาม
..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

วิมล วัชรารักษ์
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมล วัชรารักษ์)

ไพฑูริย์ งาม
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูริย์ งาม)

ศุภร สวรรณาจารย์
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สวรรณาจารย์)

วิรุณี สีสลาพฤกษ์
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรุณี สีสลาพฤกษ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสำรวจสถานการณ์ ความต้องการ และปัญหาการขนส่งการล่อน
 ในโปรแกรมการฝึกอบรมของธนาคารในประเทศไทย

ชื่อผู้ผลิต นายพงศ์ศิษฏ์ ไทยสีหราช

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรุฬห์ สีลาพฤกษ์

ภาควิชา โสวัตต์คณศึกษา

ปีการศึกษา 252๕

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ของการขนส่งการล่อนในโปรแกรมการฝึกอบรม ของธนาคาร ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความต้องการหน่วยโสตทัศนศึกษา และนักรวิชาการศึกษา โสตทัศนศึกษา เพื่อใช้ในโปรแกรมการฝึกอบรมของธนาคารในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัญหาของการขนส่งการล่อนในโปรแกรมการฝึกอบรม ของธนาคารในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม หรือหัวหน้าฝ่ายพัฒนาบุคคล ของธนาคารที่มีอยู่ในประเทศไทย โดยเอาเฉพาะสำนักงานใหญ่ของแต่ละธนาคาร และธนาคาร สาขาของธนาคารต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานอยู่ในประเทศไทย รวมมีจำนวนทั้งสิ้น 40 ธนาคาร โดยเก็บข้อมูลธนาคารละ 1 คน รวมจำนวนประชากรมี 40 คน นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ และมีหมายเลขคดี

ผลสรุปการวิจัย

1. ธนาคารส่วนใหญ่จะเลือกการล่อนโดยยึดจุดมุ่งหมายของ เรื่องที่จะฝึกอบรมเป็นหลัก และจะต้องมองเห็นได้ชัดเจน มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของห้องและจะต้อง เป็นสื่อการ ล่อนที่ให้นึกคิดเพียงอย่างเดียวเป็นหลัก นอกจากนี้ก่อนที่จะใช้สื่อการล่อนจะมีการ เตรียมพร้อม

ทั้งตัวผู้ให้การอบรม สื่อการสอน และห้องที่จะใช้ฝึกอบรม ในการใช้ก็จะใช้สื่อการสอนเพื่ออธิบายเนื้อหา นำเข้าสู่เรื่อง สรุปรูปเนื้อหาและใช้ฝึกทักษะของเนื้อหาที่อบรมในตอนนั้น ๆ เป็นหลัก ส่วนสื่อการสอนที่ใช้มากคือ กระดานดำ แผนภูมิ แผนภาพ ของตัวอย่าง ของจริง การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต เครื่องฉายภาพโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ ระบบขยายเสียง และเครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง ส่วนสื่อการสอนที่ใช้น้อยคือภาพโฆษณา ของจำลอง ตู้ائنตรทัศน์ การจัดแสดง การจัดนิทรรศการ การเล่นเกมละคร เครื่องรับวิทยุ เครื่องฉายฟิล์มสตริป เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องเล่นแผ่นเสียง และเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์

2. ธนาคารส่วนใหญ่ต้องการให้มีหน่วยโสตทัศนศึกษา โดยจัดเป็นห้องต่างหากและให้มีอยู่ในสำนักงานใหญ่และที่สาขาสำคัญของแต่ละภาคในประเทศ สื่อการสอนที่ธนาคารต้องการมากคือ อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียง ส่วนนักวิชาการโสตทัศนศึกษาที่ธนาคารต้องการจะเป็นเพศชายหรือหญิงก็ได้ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 3 ปี และต้องการนักวิชาการโสตทัศนศึกษาที่มีความชำนาญทางการถ่ายภาพ การผลิตสไลด์ การใช้เครื่องฉายต่าง ๆ รวมทั้งสามารถเก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อการสอน

3. ปัญหาที่พบมากคือ จำนวนสื่อการสอนมีน้อย ไม่มีผู้ให้คำแนะนำในการเลือกผลิตหรือใช้สื่อการสอน ไม่มีเวลาทำสื่อการสอน ไม่มีหน่วยบริการสื่อการสอน และขาดทักษะในการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียง

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันการศึกษาที่ผลิตนักวิชาการโสตทัศนศึกษา หรือนักเทคโนโลยีการศึกษา ควรจะได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของธนาคาร หรือหน่วยงานที่จะรับนักวิชาการโสตทัศนศึกษาเข้าทำงาน และควรเน้นด้านการฝึกฝนทักษะทางการผลิต และใช้สื่อการสอนให้มาก

2. ธนาคารควรจัดตั้งหน่วยโสตทัศนศึกษา และรับนักวิชาการโสตทัศนศึกษาเข้ามาทำหน้าที่เกี่ยวกับสื่อการสอนที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยเฉพาะ เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในโปรแกรมการฝึกอบรม

Thesis Title A SURVEY OF STATUS, NEEDS AND PROBLEMS CONCERNING
 THE UTILIZATION OF INSTRUCTIONAL MEDIA IN THE TRAINING
 PROGRAMS OF THE BANKS IN THAILAND

Name Mr. Pongsit Thaisriharach

Thesis Advisor Assistant Professor Viroon Leelaprute

Department Audio - Visual Education

Academic Year 198๕

ABSTRACT

Purposes :

1. To study the status of utilization the instructional media in training programs of the banks in Thailand.
2. To survey the needs of Audio - Visual Service and Provincial Educational Officer of the training programs of the banks in Thailand.
3. To study the problems concerning the utilization the instructional media in the training programs of the banks in Thailand.

Procedures :

Data were collected by questionnaires. The questionnaires were distributed to the chief of the Training Department or the chief of the Personnel Development Department of the headquarters of the banks in Thailand or the branches of Foreign Banks. The total population group were made of 40 subjects. The data were analyzed in term of the percentage and the arithmetic mean

Finding :

1. Majority of the Banks select instructional media by considering the objectives of the content in training, the clarity of media, the suitability of media size to room size and the unity of the concept for training. Moreover, they provided instructional media and the room for training before utilizing the instructional media. They utilize the instructional media to explain, persuade and conclude the content and to practice skill. The instructional media that they used most were chalkboards, charts, diagrams, specimens, real things, demonstration methods, role play methods, overhead projector, slide projector and tape recorder. But poster, model, diorama, display, exhibition, drama, television, filmstrip projector, opaque projector, record player and radio were used less.

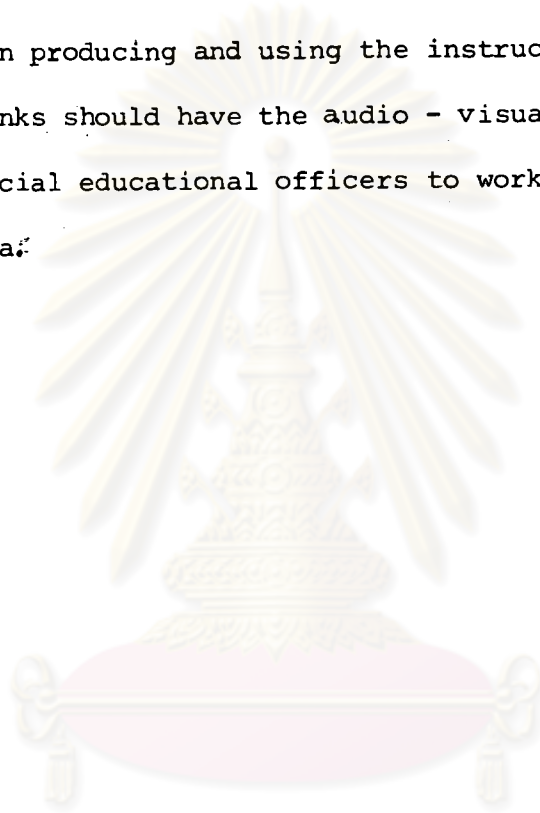
2. Most of the banks would like to have audio-visual department in the headquarters of the banks and their important branch in Thailand. The instructional media which they want are projectors and sound equipment. The banks want male or female provincial educational officers who have bachelor degree and have experience in working for 1 - 3 years. The provincial educational officers whom they want should have skill in producing photographs and slides, using projectors and mending instructional media.

3. Most of the problems which they faced were the lack of instructional media, the expert to introduce how to select, produce and use instructional media. Moreover, the researcher found that they have no place for the instructional media service and they have no time and skill to produce instructional media.

Suggestions :

1. The institution that produce the provincial educational officers or educational technology officers should improve the curriculum to be harmonious to the need of the banks or offices which want the provincial educational officers. The institution should emphasize practicing skill on producing and using the instructional media.

2. The banks should have the audio - visual department and receive the provincial educational officers to work concern with instructional media.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้โดยเรียบร้อย ก็เนื่องด้วยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรุณี สลาพฤกษ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาริทยานิพนธ์ ท่านได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ไว้ว ใจ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมของธนาคารต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้ ความอุปการะทั้งในด้านกำลังใจ และกำลังทรัพย์ สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา พระคุณ นี้หาที่เปรียบมิได้

พงศ์ศิษฏ์ ไทยสีหราช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
/ แนวเหตุผลและทฤษฎีที่สำคัญ.....	1
/ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
/ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับมูลฐาน.....	6
ประโยชน์ของสื่อการสอนที่มีต่อการฝึกอบรม.....	7
เทคนิคบางอย่างในการใช้สื่อการสอนเพื่อการฝึกอบรม.....	8
การสำรวจการใช้สื่อการสอนเพื่อการฝึกอบรมในวงการธุรกิจ.....	9
การทดลองใช้สื่อการสอนบางชนิดเพื่อการฝึกอบรม.....	10
ความหมายของสื่อการสอน.....	11
ประเภทของสื่อการสอน.....	12
คุณค่าของสื่อการสอน.....	14
สื่อการสอนกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ.....	16
สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนแบบบรรยาย.....	17
สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนแบบกลุ่มย่อย.....	17
การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนแบบปฏิบัติการ.....	18
สื่อการสอนสำหรับการสอนตามเอกัตถภาพหรือการสอนรายบุคคล.....	18
ความหมายของการฝึกอบรม.....	19

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	21
การสร้างและการทดสอบแบบสอบถาม.....	22
ประชากร.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพการใช้สื่อการสอน.....	26
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของสื่อการสอนที่ใช้.....	34
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการหน่วยโล่ศกัค์นศึกษา ของธนาคาร.....	37
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการนักโล่ศกัค์นศึกษา.....	43
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของหัวหน้าหน่วยฝึกรวมที่มีต่อสื่อการสอน.....	50
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	52
วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	54
อภิปรายผลการวิจัย.....	56
อภิปรายสรุป.....	59
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	68
ประวัติผู้เขียน.....	81

รายการตารางประกอบ

ตาราง	หน้า
1. แสดงค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ในการเลือกสื่อการสอนเพื่อนำมาใช้ในการ ฝึกอบรม.....	26
2. แสดงค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ในการปฏิบัติก่อนการใช้สื่อการสอนในการ ฝึกอบรม.....	27
3. แสดงค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ในการใช้สื่อการสอนในการฝึกอบรม.....	28
4. แสดงค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อการสอนประเภทวีดิทัศน์.....	29
5. แสดงค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อการสอนประเภทวีดิทัศน์มีทรง.....	30
6. แสดงค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อการสอนประเภทกิจกรรมโสตทัศนศึกษา.....	31
7. แสดงค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉาย.....	32
8. แสดงค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องเสียง.....	33
9. แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาในการเลือกสื่อการสอนประกอบการฝึกอบรม.....	34
10. แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาในการผลิตสื่อการสอนประกอบการฝึกอบรม.....	35
11. แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาในการใช้สื่อการสอนประกอบการฝึกอบรม.....	36
12. แสดงความถี่ของความต้องการหน่วยโสตทัศนศึกษาของธนาคาร.....	37
13. แสดงความถี่ในเรื่องหน่วยโสตทัศนศึกษาควรอยู่ในฝ่ายงานใดของธนาคาร สิ่งจะเหมาะสม.....	38
14. แสดงความถี่ในเรื่องลักษณะที่ตั้งอันเหมาะสมของหน่วยโสตทัศนศึกษาภายใน ธนาคาร.....	39
15. แสดงความถี่ในเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมของหน่วยโสตทัศนศึกษา.....	40
16. แสดงความถี่ของประเภทสื่อการสอนที่ธนาคารต้องการให้มีไว้ในหน่วย โสตทัศนศึกษา.....	41
17. แสดงค่าเฉลี่ยของลักษณะบริการที่ธนาคารต้องการให้หน่วยโสตทัศนศึกษา ของธนาคารมีไว้บริการ.....	42
18. แสดงความถี่ของความต้องการนักวิชาการโสตทัศนศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ในระดับต่างกัน.....	43

19.	แสดงความถี่ในเรื่องความต้องการนักวิชาการโลตห้ค่นศึกษาของ ธนาคารโดยค้หนึ่งถึงเรื่องเพค้.....	44
20.	แสดงความถี่ในเรื่องจ้ำนวนนักวิชาการโลตห้ค่นศึกษาที่ธนาคารต้องการ..	45
21.	แสดงความถี่ของความต้องการของธนาคาร ในเรื่องประสะบการถ้ใน การทำงานของนักวิชาการโลตห้ค่นศึกษา.....	46
22.	แสดงความถี่ในเรื่องความสามารถพิเศษของนักวิชาการโลตห้ค่นศึกษาที่ ธนาคารต้องการ.....	47
23.	แสดงค่าเฉลี่ยของลักษณะงานที่ธนาคารต้องการให้นักวิชาการโลตห้ค่นศึกษา ปฏิบัติ.....	48
24.	แสดงค่าเฉลี่ยของความรู้ ความสามารถทางด้านโลตห้ค่นศึกษาที่ธนาคาร ต้องการให้นักวิชาการโลตห้ค่นศึกษามี.....	49